

Projektets diarienummer, namn och omfattning i tid

2023-048 - SKO-samarbete, kunskaps- och opinionsbildning 2.0 - 2024-2025

Organisation och organisationsnummer

IOGT-NTO Mitt
888400-2414

Projektets mål samt eventuella förändringar i förhållande till projektansökan

- att öka kunskapen kring alkohol och narkotika hos tjänstepersoner, politiker, medlemmar så att vi får fler som står upp för en restriktiv politik
- att utveckla ett konstruktivt och långsiktigt samarbete mellan IOGT-NTO (& Junis) samt politiker, tjänstepersoner i kommuner och regioner
- att tydlig- och synliggöra IOGT-NTO och Junis som en lokal och regional drogpolitisk aktör
- att utveckla ett opinionsbildningsarbete som skapar medial uppmärksamhet samt stärker den restriktiva alkohol- och narkotikapolitiken
- att inspirera IOGT-NTO:s medlemmar att engagera sig partipolitiskt, så att vi ökar antalet IOGT-NTO-medlemmar som har kommunala, regionala och riksuppdrag från 2026/2027
- att kartlägga partipolitiskt aktiva medlemmar för att kunna erbjuda kompetenshöjning i alkohol- och narkotikafrågor samt stöd med att till exempel skriva motioner
- att initiera förslag och diskussioner i politiska sammanhang såsom kommun- och regionfullmäktige, inom partier på alla nivåer

Vi har arbetat med de flesta punkter

- gällande ökad kunskap har vi även arbetat gentemot föräldrar, anhöriga
- vi har utvecklat samverkan med fem regioner samt 18 kommuner. Det praktiska samarbetet har skett mer med tjänstepersoner, men politiker är en viktig grupp främst i policyfrågor
- enligt vår egen uppfattning har vi lyckats synliggöra oss som en drogpolitisk aktör
- Det opinionsbildande arbetet har utvecklats, och vi har delvis fått medial uppmärksamhet, hur vid det har stärkt den restriktiva politiken har vi inte kunnat mäta.
- När det gäller kartläggning av medlemmar med partipolitiska uppdrag och inspirera fler medlemmar att engagera sig politiskt är det den punkt vi arbetat begränsat med, och då ej lyckats.

Planerade aktiviteter (kopiera texten från projektansökan)

I samband med årsskiftet bryts projektansökan och dess mål ner till en konkret handlingsplan som följs upp vid projektgruppens möten varje månad. Projektgruppen har möte varje månad undantaget juli, detta för kontinuerlig uppföljning, utvärdering och justering av arbetsmetoder med mera. Under vår- respektive höstterminen genomför vi minst tre digitala utbildningstillfällen per termin. Vi genomför även interna digitala workshops för att lära ut olika påverkansmetoder. I samband med distriktsårsmöten i mars-april genomför vi fysiska utbildningar i projektdistriktet kopplade till projektet. I samband med Folknykterhetens vecka genomförs aktiviteter med syfte att öka kännedomen om aktuella alkoholpolitiska frågor hos lokala politiker samt att vi skapar tillfällen för medlemmar att lära sig mer om hur det lokala politiska arbetet fungerar. Under hösten genomför vi en större fysisk intern utbildning med fokus på aktuella alkohol- och narkotikapolitiska frågor och sprider projektets metoder. Länsvisa politikerträffar förläggs utifrån lokala förutsättningar. Liksom nätverksträffar som vi initierar mellan kommunala och regionala ANDTS/preventionssamordnare, politiker och representanter från civilsamhället. Utbildningar för lokala och regionala politiker är svåra att tidsplanera eftersom dessa anpassas efter lokala förutsättningar, detta gäller även deltagande vid mässor och andra fysiska sammanhang där vi verkar utifrån projektets mål. Men mycket av projektets verksamhet förläggs till terminerna med lite mindre verksamhet i samband med jul- och nyårshelgerna liksom över delar av sommaren.

Vilka aktiviteter har genomförts?

1) Projektgrupp fungerade bra januari – april 2024 med fokus att rekrytera ny projektledare. När vi konstaterade att vi ej erhöll mer bidrag avbröts rekrytering. Efter distriktsårsmöten 2024 beslöt två distrikt att kliva av. Vi övervägde att bryta projektet med efter undersökningar och dialog med SAFF gick Jönköpings läns Nykterhetsförbund och IOGT-NTO Enköping med. Den nya projektgruppen har haft 13 sammanträden mellan oktober 2024 och februari 2026.

2) Vår upplevelse var att det erbjöds mycket digitala föreläsningar av NPC, SLAN m.fl. och efter dialog med vår samverkanspartners beslöt vi att satsa på fysiska föreläsningar.

- 12 föreläsningar med Sanna Lundell kring medberoende som samlade över 1 700 personer
- 16 föreläsningar med Håkan Fransson kring hans bok Hur gör jag så att inte mina barn ska börja med droger, cirka 700 deltagare
- 20-tal föreläsningar kring Alkohol och äldre, Företrädesvis i Jönköpings län och Örnsköldsviks kommun med egna lokala föreläsare, och i några fall Per Leimar. Dessa har samlat cirka 900 personer. Jönköpings län har producerat en folder kring alkohol och äldre.
- 2 föreläsningar med Mona Örjes kring klasskompisar och kommunrapporten.
- 3 föreläsningar med Molly Rudbo, som är nykter alkoholist och sommelier. Alla tre föreläsningar i Kramfors kopplat till en aktiv IOGT-NTO förening. Två föreläsningar för krögare/bartender och en föreläsning för politiker och tjänstemän. Vid alla tillfällen provsmakning av bra alkoholfria drycker.

3) Utbildning av egna medlemmar skedde vi tre distriktsårsmöten 2024, och sedan har det varit sex speciella föreläsningar företrädesvis på 2-3 timmar. Det har gällt forskningsrapporterna, narkotikafrågan, nya socialtjänstlagen, länsstyrelsens arbete m.m.

4) Under Folknykterhetens vecka har olika former av opinionsbildande aktiviteter genomförts, och medverkan på externa arrangemang skett. Under eller i samband med Folknykterhetens vecka har Drogkampen genomförts i 8-10 kommuner. Förhoppningen var betydligt fler eftersom det är en enkel och bra aktivitet.

5) Vi har genomfört sex länsvisa träffar med politiker och tjänstemän. Vi har lyft fram narkotikafrågan, aktuella alkoholpolitiska frågor. Det har varit bra träffar som samlat mellan 10-35 deltagare och givit många bra samtal. Vi har genomfört 9 träffar på kommunal nivå, bl.a. en grötlunch för fullmäktigeledamöter med föreläsning på temat Vit Jul. Den samlade över 25 politiker

Förväntat resultat (kopiera texten från projektansökan)

- Etablera stabila forum för samverkan mellan kommuner – regioner – civilsamhälle i minst 6 län där vi når minst 250 deltagare totalt. Forumen ska vara av återkommande kunskapshöjande och samverkande karaktär.
- Erbjud minst 12 digitala kunskapshöjande tillfällen med utgångspunkt från IOGT-NTOs forskningsrapporter, Junis kommunrapport samt annan relevant och vedertagen kunskap (t.ex. Narkotikapolitiskt center) till kommuner, regioner och andra civilsamhällesorganisationer där vi når minst 500 deltagare per projektår.
- Erbjud minst 4 fysiska kunskapshöjande tillfällen med utgångspunkt från IOGT-NTOs forskningsrapporter, Junis kommunrapport samt annan relevant och vedertagen kunskap (t.ex. Narkotikapolitiskt center) till kommuner, regioner och andra civilsamhällesorganisationer där vi når minst 200 deltagare per projektår.
- Etablera ytterligare minst 2 nya interna drogpolitiska grupper per år sett över alla projektdistrikt så 31 december 2025 ska det finnas totalt 7 drogpolitiska grupper.
- Medverka vid kommunala och regionala mässor och utbildningstillfällen för målgruppen som tangerar IOGT-NTOs forskningsrapporter med målet att nå minst 1 500 personer per år.
- Minst 75 insändare, pressmeddelanden eller andra inlägg i traditionell media per med utgångspunkt från kunskapen i IOGT-NTOs forskningsrapporter samt aktuella alkohol- och narkotikapolitiska frågor.
- IOGT-NTO distrikten har en ökad synlighet i sociala medier med syfte att höja kunskapsnivån och stärka den restriktiva alkohol- och narkotikapolitiska debatten.
- Ett samarbetsavtal per år sluts med någon kommun.

Vilka resultat har uppnåtts?

- 1) Vi har etablerat stabila forum i två län, sedan har vi tre län där vi har mer "lösliga" forum för samverkan. Totalt har vi nått ca 110 personer.
- 2) När det gäller fysiska kunskapshöjande tillfällen blev det totalt över 55, där föreläsningarna kring alkohol och äldre, Sanna Lundell och Håkan Fransson dominerar. Här har vi nått ca 3 700 personer.
- 3) Vid utgången av 2025 hade vi sju drogpolitiska grupper. Örnsköldsvik, Sundsvall, distrikt Svea, Enköping, Uppsala län, Jönköpings län och Gislaveds kommun.
- 4) Medverka på mässor och partiernas kommundagar, totalt 12 arrangemang. Svårt att mäta hur många vi mött vid samtal, men vi ligger nära målsättningen
- 5) Insändardelen har främst handlat om Gårdsförsäljning av alkohol, Vit Jul, lokala frågor samt Barn i missbruksmiljö. Eftersom vi saknat anställd projektledare har vi haft svårt att prioritera mätning av genomförda aktiviteter. Vi har haft över 60 insändare / radioinslag per år
- 6) Synligheten i sociala medier har ökat markant.

Vad kunde inte genomföras?

- På grund av att vi valde att ej anställa någon projektledare för 2024 och 2025, har samordningen varit begränsad, utan det har byggts mycket på respektive distrikt/ort och ideellt engagemang
- Vi har ej lyckats teckna några ytterligare samarbetsavtal, utan det är fortfarande bara två Örnsköldsvik kring drogpolitiska aktiviteter och Karlstad kring lågröskelboende.
- Kartläggningen av partipolitiskt aktiva och att påverka fler att engagera sig politiskt har vi inte genomfört. Vi lyckades ej få några ideella medlemmar att engagera sig kring detta.
- Merparten av de digitala föreläsningarna prioriterade vi bort eftersom vi upplevde att utbudet är så stort.

Vilka är de positiva erfarenheterna?

- Utvecklingen av samarbetet med kommuner, regioner och länsstyrelser.
- Synliggörandet av vår rörelse och vår kunskap och engagemang kring de drogpolitiska frågorna
- Erfarenhetsutbyte mellan olika delar i landet. Våra Styr-grupps möten under hösten 2024 och 2025 har inspirerat oss att utveckla olika arrangemang inom projektet.
- Knyta ihop kunskap, praktik och opinionsbildning och återanvända material, idéer och erfarenheter mellan distrikten.
- Vi har fått idéer och inspel från samverkansparter som vi i vanliga fall inte samverkar med.
- Utvecklingen av samarbete med NBV, som förhoppningsvis kan bära delar av projektet vidare i sitt tydliga uppdrag att arbeta med drogfrågan.
- SKO projektet har varit en plattform för samverkan, kunskap och erfarenhetsutbyte och ett stöd i den lokala och nationella opinionsbildningen, men också ett bra sätt att hålla ihop civilsamhällets röst i

Vilka är de negativa erfarenheterna?

- De ekonomiska resurserna blev väldigt begränsade så vi kunde ej anställa något projektledare, vilket vi hade från hösten 2022 till utgången av 2023. Projektet har blivit lite ryckigt och har tappat en del struktur. Fördelen är att det kanske är lättare att driva vidare.
- Det är en mycket begränsad del av våra medlemmar som vi kan engagera för det drogpolitiska arbetet.

Övrig information

Under 2024 och 2025 har processen kring Nya Nykterhetsrörelsen och tillskapande av Movendi tagit mycket engagemang från många medlemmar. De extra kongresserna i Norrköping och Riksmötet i Sollentuna har prioriterats av många av våra aktiva.

Ekonomisk redovisning (Vänligen specificera)

Tidsperiod för vilken redovisningen sker

Tidsperiod för vilken redovisning sker 1/1 2024-31/12 2025

Intäkter

	Utfall	Budget enl. projektansökan
Ansökta medel från Stiftelsen Ansvar för Framtiden	500 000 kr	1 000 000 kr
Medel från andra	265 756 kr	330 000 kr
Egen ekonomisk insats	83 428 kr	800 000 kr
Annan finansiering	0	0
Intäkter totalt	849 184 kr	2 130 000 kr

Kostnader

	Utfall	Budget enl. projektansökan
Aktiviteter	640 784 kr	550 000 kr
Material	99 880 kr	240 000 kr
Personal	56 800 kr	1 200 000 kr
Administration	35 220 kr	100 000 kr
Övrigt	16 500 kr	40 000 kr
Kostnader totalt	849 184 kr	2 130 000 kr

Resultat +/-	0	0
---------------------	---	---

Redovisningen upprättad

Ort och datum

Östersund 2026-03-03

Projektansvarig

Namnteckning

Namnförtydligande

Olle Häggström

Organisation

IOGT-NTO Mitt

Adress

Bergsg. 8 B

Postadress och land

891 34 Örnsköldsvik

Telefon inklusive landskod

+4670-284 88 21

E-post

olle.haggstrom@iogt.se

Firmatecknare

Namnteckning

Namnförtydligande

Björn Sandal

Organisation

IOGT-NTO Mitt

Adress

Kyrkg. 84 B

Postadress och land

831 34 Östersund

Telefon inklusive landskod

+4670334 96 17

E-post

bjorn.sandal@ostersund.se

Stiftelsen Ansvar för Framtidens anteckningar

För Stiftelsen Ansvar för Framtiden

Datum

Namnteckning

Namnförtydligande